

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van XXX tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voorziet de uitbreiding van duaal leren naar het volwassenenonderwijs. Dit voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan deze beslissing en aan het ontwerp van decreet van xxx tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomeinen: Werk en Sociale economie, Onderwijs en Vorming
Beleidsveld: competenties, deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voorziet de uitbreiding van duaal leren naar het volwassenenonderwijs. Hiertoe dient een beleidskader en regelgeving te worden uitgewerkt, rekening houdend met de eigenheid van de onderwijssystemen. Dit engagement werd vervolgens opgenomen in de beleidsnota Onderwijs en de beleidsnota Werk en Sociale Economie. Beide beleidsdomeinen bereidden samen deze maatregel voor, waarbij de startnota (VR20192405DOC.0810_3) als leidraad diende.

Een mededeling aan de Vlaams Regering (VR 2020 0412 MED.0385/1 TER) biedt een overzicht van de conceptuele kaders en de timing.

In opvolging van het Vlaams Regeerakkoord werd het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs op 24 februari 2022 toegelicht aan de gemengde commissie van het Vlaams Parlement en aangenomen. De bekrachtiging en afkondiging van het decreet door de Vlaamse Regering volgt.

Het voorliggend voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan het voormelde decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs met oog op de invoering van duaal leren in het volwassenenonderwijs.

Het voorontwerp werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/30 van 7 februari 2022.

Het positief advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 7 februari 2022 mits aan de regelmatigheidsopmerkingen wordt tegemoet gekomen. Het voorontwerp van besluit werd aan de opmerkingen aangepast.

Met toepassing van artikel 31 §2, 2° van het BVCO van 17 mei 2019 is voor dit dossier het begrotingsakkoord niet vereist.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Om uitvoering te geven aan het Vlaams Regeerakkoord heeft het Vlaams Parlement op xxx het decreet van xxx tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs aangenomen. Het decreet werd op XXX door de Vlaamse Regering bekrachtigd en afgekondigd.

Door bovenvermeld decreet wordt duaal leren - de meest intensieve vorm van werkplekleren - in het volwassenenonderwijs geïntroduceerd. Hierbij vormen het reeds gecreëerde draagvlak en de opgedane kennis en ervaring in het kader van duaal leren in het secundair onderwijs een steunpilaar. Het decreet bevat een aantal autonome bepalingen, evenals wijzigingen aan het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

In het bovenvermeld decreet worden verschillende bevoegdheden aan de Vlaamse Regering toegewezen:

- het opstellen van modelovereenkomsten;
- het nader bepalen van de voorwaarden voor een onderneming om erkend te kunnen worden of te kunnen blijven en het bepalen van de voorwaarden om de kwaliteit van de mentoropleiding en van het mentorschap in de onderneming te garanderen;
- het bepalen van de beroepsprocedure tegen de niet-erkenning of tegen de opheffing van de erkenning;
- het bepalen van de beroepsprocedure tegen de uitsluiting van de onderneming als ze haar verbintenissen of verplichtingen niet naleeft;
- het bepalen van de minimale hoogte, de wijze van toekenning en de berekeningswijze van de leervergoeding;
- het bepalen van de wijze waarop de cursist afstand kan doen van de leervergoeding;
- het bepalen van de beroepsprocedure bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren als de onderneming of de cursist of zijn wettelijke vertegenwoordiger meent dat de ingeroepen reden de beëindiging van de uitvoering van de overeenkomst niet wettigt.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1: Dit artikel definieert een aantal begrippen.

Artikel 2: Dit artikel delegeert het vaststellen van de modellen van de overeenkomst van duale opleiding en de overeenkomst van duale opleiding conform het socialezekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding naar de betrokken ministers. De modelovereenkomsten kunnen enkel elementen bevatten die voortvloeien uit het decreet van XXX en het uitvoeringsbesluit ervan.

Artikel 3 tot en met artikel 7: Deze artikelen werken een aantal decretale voorwaarden verder uit waaraan een onderneming moet voldoen om te worden erkend als werkplek in het kader van een duale opleiding. Het gaat daarbij om voorwaarden waaraan de mentor moet voldoen alsook de voorwaarde inzake financiële draagkracht van de onderneming.

De voorwaarden waaraan de mentor moet voldoen betreffen leeftijd en praktijkervaring in het beroep, van onberispelijk gedrag zijn, het volgen van een mentoropleiding:

- Een mentor moet van onberispelijk gedrag zijn. Dit moet worden aangetoond aan de hand van een uittreksel uit het strafwetboek dat niet langer dan een jaar tevoren mag zijn afgeleverd. In voorliggend voorontwerp van besluit wordt gepreciseerd dat het moet gaan om een uittreksel uit het strafwetboekmodel 596.2.. Dit is een specifiek model dat in het leven werd geroepen voor de uitvoering van activiteiten met jongeren. Door middel van het uittreksel uit het strafregister zal het sectorale partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren beoordelen of de mentor aan deze voorwaarde voldoet. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren zal hiervoor richtlijnen vastleggen die door de betrokken ministers moeten worden goedgekeurd. Het uittreksel uit het Strafregister mag echter geen enkele relevante vermelding bevatten betreffende feiten ten aanzien van minderjarigen. Het sectorale partnerschap of, bij afwezigheid van een sectoraal partnerschap, het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, bepaalt wat relevant is.

Hoewel centra voor volwassenenonderwijs (cvo) gericht zijn op volwassenen, zijn er ook minderjarige cursisten ingeschreven. De erkenningsvoorwaarde van onberispelijk gedrag (en de overige erkenningsvoorwaarden voor de onderneming) zijn identiek aan deze van het secundair onderwijs. Dit met oog op eenvoud, éénduidigheid en gelijkvormigheid in beide onderwijsvormen over de inhoud van een erkenning van een onderneming voor duaal leren voor zowel ondernemingen, onderwijsinstellingen als lerenden. Ook lesgevers in cvo dienen hun onberispelijk gedrag aan te tonen via dit uittreksel. Door dit ook te vragen van mentoren zorgen we voor gelijke vereisten bij zowel de begeleiders op de werkvloer (mentoren) als de begeleiders in cvo.

- Elke mentor moet binnen het jaar van de erkenning een mentoropleiding volgen. Het aanduiden van een mentor maakt deel uit van de erkenningsprocedure van de onderneming. Ingeval er een nieuwe mentor of bijkomende mentor wordt aangewezen dan moet deze binnen het jaar na aanwijzing een mentoropleiding volgen. Het sectorale partnerschap kan een kortere termijn bepalen waarbinnen de mentoropleiding moet worden gevolgd. De minimale inhoud van de mentoropleiding wordt vastgelegd. Het sectorale partnerschap, of bij afwezigheid van een sectoraal partnerschap, het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, bepaalt welke mentoropleidingen in aanmerking komen. Het sectorale partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kan een vrijstelling van het volgen van de mentoropleiding verlenen voor mentoren die een gelijkwaardige opleiding hebben gevolgd.
- Om de kwaliteit van de begeleiding te garanderen, kan een sectoraal partnerschap beperkingen opleggen aan het aantal cursisten uit een cvo dat per mentor gelijktijdig kan opgeleid worden. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren krijgt deze bevoegdheid voor sectoren waar er geen sectoraal partnerschap is of voor sectoren waar het sectoraal partnerschap geen maximumaantal cursisten per mentor heeft bepaald. Het maximumaantal kan zowel samen als afzonderlijk bepaald worden op het niveau van het volwassenenonderwijs als op het niveau van het secundair onderwijs (dit laatste op basis van artikel 9, vierde en vijfde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 november

- 2020 houdende de uitvoering van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen).
- Om te vermijden dat er meer cursisten in opleiding zouden zijn dan werknemers werd hiertoe ook een beperking opgelegd.
 - Om de voorwaarde inzake financiële draagkracht van een onderneming te beoordelen wordt rekening gehouden met onder andere achterstallige belastingen en RSZ-schulden, met bedragen die het voorwerp uitmaken van afbetalingsplannen wordt geen rekening gehouden. Dankzij deze bepaling in het besluit kunnen gegevens inzake RSZ-schulden rechtstreeks bij de RSZ en KSZ worden opgevraagd en is het niet nodig om aan ondernemingen een RSZ-attest op te vragen.
 - Op basis van een bewijs van vooropleiding in het beroep kan er worden afgeweken op de voorwaarden inzake minimumleeftijd en praktijkervaring in het beroep waaraan een mentor moet voldoen. In voorliggend voorontwerp van besluit wordt verduidelijkt welke bewijzen van vooropleiding hiervoor in aanmerking komen

Artikel 8 en 9: Deze artikelen geven uitvoering aan twee beroepsprocedures die in het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs zijn opgenomen.

De eerste beroepsprocedure regelt het beroep van een onderneming tegen de beslissing om haar niet te erkennen, haar erkenning op te heffen of haar uit te sluiten. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt naargelang de beslissing is genomen door het Vlaams Partnerschap Duaal Leren enerzijds of een sectoraal partnerschap of door het Departement Werk en Sociale Economie anderzijds. In het eerste geval moet het beroep worden ingediend bij de minister bevoegd voor de competenties, in het tweede geval bij een beroepscommissie die binnen het Vlaams Partnerschap Duaal Leren werd opgericht in het kader van alternerende opleidingen in het secundair onderwijs. Dezelfde beroepscommissie zal aldus de beroepen behandelen voor zowel ondernemingen erkend in het kader van alternerende opleidingen in het secundair onderwijs als in het kader van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs. Deze beroepscommissie kent een paritaire werking. Dit besluit wijzigt de samenstelling van de beroepscommissie wanneer het beroepen behandelt in het kader van de voorliggende regelgeving. Verder wordt bepaald of het beroep tegen de beslissing tot niet-erkenning, opheffing van erkenning of uitsluiting van de onderneming, al dan niet opschortend werkt. Bij een beroep tegen een niet-erkenning en een definitieve uitsluiting kan de onderneming tijdens de beroepsprocedure geen overeenkomsten sluiten. Aangezien een beslissing van definitieve uitsluiting wordt genomen bij ernstige feiten, worden tijdens de beroepsprocedure tegen een definitieve uitsluiting de lopende overeenkomsten onmiddellijk beëindigd. Bij een beroep tegen de opheffing van de erkenning of tijdelijke uitsluiting kan de onderneming de lopende overeenkomsten in afwachting van een beslissing over het beroep verder uitvoeren. De onderneming kan echter geen nieuwe overeenkomsten sluiten tijdens de beroepsprocedure.

De tweede beroepsprocedure regelt het beroep dat de onderneming of de cursist kan aantekenen bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren tegen de eenzijdige beëindiging van de overeenkomst van duale opleiding en de overeenkomst van duale opleiding conform het socialezekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding.

Artikel 10 tot en met artikel 12: Deze artikelen regelen de leervergoeding voor een cursist met een overeenkomst van duale opleiding of een overeenkomst van duale opleiding conform het socialezekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding. De leervergoeding wordt per uur berekend en bedraagt minimaal een percentage van het gemiddeld gewaarborgd minimummaandinkomen. Bij een overeenkomst van duale opleiding worden enkel de uren werkplekcomponent vergoed. Bij een overeenkomst van duale opleiding conform het sociale zekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding worden zowel de uren onderwijsinstellingscomponent, als werkplekcomponent vergoed. De leervergoeding wordt per maand uitbetaald. Het uurloon werd vastgelegd op basis van de maandelijkse vergoeding voor alternerend leren in het secundair onderwijs zodat cursisten in het volwassenenonderwijs een gelijkaardige leervergoeding ontvangen als leerlingen uit het secundair onderwijs.

De onderneming betaalt de leervergoeding aan de cursist behalve als het een minderjarige cursist betreft en de wettelijke vertegenwoordiger zich verzet tegen de uitbetaling aan de cursist.

De cursist kan geheel of gedeeltelijk afzien van de leervergoeding wanneer zijn andere inkomsten hierdoor verminderd worden. De cursist geeft hiervoor een verklaring die als bijlage bij de overeenkomst wordt gevoegd. De bevoegdheid voor het vastleggen van een model van verklaring ligt bij de betrokken ministers. Deze verklaringen zullen nauwgezet gemonitord en meegenomen worden in het jaarlijkse monitoringsrapport. Dit laat toe deze maatregel te evalueren en zo nodig de regelgeving hierop bij te sturen.

Artikel 13: Dit artikel wijzigt de samenstelling van de beroepscommissie die is opgericht in het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2020 houdende de uitvoering van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen wanneer deze beroepscommissie verzoeken behandelt in het kader van artikel 8, §5 en §6 van het decreet van xxx tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen in het volwassenenonderwijs.

Artikel 14: Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit op 1 september 2022.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van besluit heeft geen impact op het algemene niveau van de Vlaamse Overheid, zowel op het niveau van het aantal personeelsleden, het aantal VTE's, als op de totaliteit van de personeelsbudgetten, de werkingsbudgetten en de beleidskredieten.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van besluit heeft geen impact op het algemene niveau van de Vlaamse Overheid, zowel op het niveau van het aantal personeelsleden als op het aantal VTE's.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Niet van toepassing.

4. VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit wordt het voorgelegd voor advies aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR).

Het voorontwerp van besluit wordt eveneens voorgelegd aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens wordt eveneens om advies verzocht.

Ten slotte wordt het voorontwerp voor advies aan de Raad van State voorgelegd.

De opstart van duaal leren in het volwassenenonderwijs is voorzien in september 2022. Voor de verdere uitwerking van de opstart worden in de volgende fase de nodige ministeriële besluiten opgesteld.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° Haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de competenties, en de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming:
 - 2.1 te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren;
 - 2.2 de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens om advies te verzoeken inzake het voorontwerp van besluit, conform artikel 10/4, §1, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS